

تاریخچه پدافند غیرعامل

تاریخچه پدافند غیرعامل به دوران ابتدایی زندگی بشری باز می گردد. انسان های نخستین برای در امان ماندن از حمله حیوانات وحشی و دشمنان خود، به غارها، بالای درختان و جاهایی از این دست پناه می بردند. با شکل گیری تمدن های مختلف و به وجود آمدن اختلافات و درگیری بین اقوام مختلف، انسان ها برای حفاظت از خود به ساخت جنگ افزارهای دفاعی همچون سپر و جوشن و همچنین برج ها و قلعه های مرتفع، حفر خندق و ایجاد دروازه های مستحکم پرداختند. در صدر اسلام نیز در جریان هجرت حضرت رسول (ص)، خداوند متعال با استفاده از شگردهای اختفا و فریب که از اصول پدافند غیرعامل می باشد، مانع دست رسی کفار قریش به ایشان گردید (اشاره به موضوع پنهان شدن حضرت در غاری که ورودی آن تار عنکبوت تنیده شده بود).

دیگر نمونه های تاریخی در زمینه پدافند غیرعامل عبارتند از:

- ۱- سد دفاعی ذوالقرنین ۲- دیوار چین ۳- سد دفاعی خوارزمشاهیان ۴- اسب تراوا ۵- جنگ های صدر اسلام (جنگ خندق، جنگ خیبر، فتح مکه، جنگ ذات السلاسل، جنگ صفین و...)
- ۶- قلعه الموت ۷- خط دفاعی مازینو
- ۸- فریب لشکر انگلیس بوسیله نقاشی.

پدافند غیرعامل،

کم هزینه ترین و صلح آمیزترین

روش دفاع است

پدافند غیرعامل در قرآن و نهج البلاغه

و ما به او (حضرت داود علیه السلام) ساخت زره را تعلیم نمودیم تا شما را از آسیب جنگ در امان بدارد پس آیا از شکر گریزانید؟ (سوره انبیاء - آیه ۸۰)

آنگاه که در میدان جنگ در مقابل دشمن قرار گرفتید می باید قرارگاه شما در دامنه کوه ها و تپه ها و یا در کنار رودها باشد تا پوشش حفاظ شما گردد و شما را از دست دشمن نگرهبانی کند. (نهج البلاغه - نامه ۱۲)

برخی از اقدامات پدافند غیرعامل در صدر اسلام

در جریان هجرت حضرت محمد (ص) از مکه به مدینه بکارگیری شگردهای اختفاء و فریب به اذن خداوند با پنهان شدن در غار ثور، مانع دست رسی کفار قریش به ایشان گردید.

در جنگ خندق مسلمانان به فرماندهی پیامبر اعظم (ص)؛ و به پیشنهاد سلمان فارسی در اطراف مدینه، خندقی حفر کردند تا دشمنان اسلام نتوانند از آن عبور کنند.

مقدمه

لغت پدافند از دو بخش (پد) و (آفند) آورده شده است. در فرهنگ لغت، پیشوند پد به معنی ضد یا در برابر چیزی معنی شده است. آفند نیز به معنی حمله و هجوم تعریف شده است. از این رو پدافند را می توان عملی در برابر حمله یا به تعبیری محافظت و دفاع، معنی نمود.

از منظر علوم نظامی، پدافند در معنای لغوی مترادف با دفاع می باشد که خود نیز بر دو نوع است: دفاع عامل و دفاع غیرعامل.

دفاع عامل: مجموعه اقدامات نظامی نیروهای مسلح است که در زمان درگیری، به کمک جنگ افزارهای نظامی همچون موشک ها، جنگنده ها و ... به مقابله با حملات دشمنان می پردازند. این دفاع در سطوح زمین، هوا و دریا توسط نیروهای نظامی صورت می گیرد.

دفاع غیرعامل: برخلاف دفاع عامل از جنگ افزارهای نظامی استفاده نمیشود. بلکه با بکارگیری یک سری اقدامات غیرمسلحانه، میزان آسیب پذیری کشور را در مقابل حملات نظامی دشمنان کاهش داده می شود. در این نوع دفاع نقش اصلی را غیر نظامیان و در کنار آن ها نظامیان ایفا می کنند.

تعریف پدافند غیرعامل

مجموعه اقدام های غیرمسلحانه ای که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب پذیری، تداوم فعالیت های ضروری، ارتقای پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدها و اقدامات نظامی دشمن می شود.

تهدیدها به دو دسته ی تهدیدهای طبیعی و انسان ساز تقسیم می گردند.

تهدیدهای طبیعی (مانند سیل، زلزله و توفان) مشمول پدافند غیرعامل نیستند، اما تهدیدهای انسان ساز در این حوزه قرار گرفته و خود به سه دسته تقسیم می گردند:

تهدیدهای نظامی: شامل تهاجم هوایی، زمینی و دریایی

تهدیدهای امنیتی: شامل خرابکاری، بمب گذاری و ...

تهدیدهای اتفاقی: شامل آتش سوزی، انفجار مخازن سوخت و یا نشت مواد خطرناک و ...

اصول پدافند غیرعامل عبارتند از:

مکان یابی، استتار، اختفا، پوشش، پراکندگی، فریب، تفرقه و جداسازی، مقاوم سازی و استحکامات، اعلام خبر.

رسالت: حفظ و پایداری سازی و کاهش آسیب پذیری زیرساخت های کشور، حفاظت از مردم، استمرار خدمات ضروری دستگاه ها در برابر تهدیدات خارجی.

اهداف پدافند غیرعامل

۱- کاهش قابلیت و توانایی سامانه های شناسایی، هدف یابی و دقت هدف گیری تسلیحات آفندی دشمن.

۲- بالا بردن قابلیت بقا، استمرار عملیات و فعالیت های حیاتی و خدمات رسانی مراکز حیاتی، حساس و مهم نظامی و غیر نظامی کشور در شرایط وقوع تهدید، بحران و جنگ.

۳- تقلیل آسیب پذیری و کاهش خسارات و صدمات تاسیسات، تجهیزات و نیرو انسانی مراکز حیاتی، حساس و مهم نظامی و غیر نظامی کشور در برابر تهدیدات و عملیات دشمن.

۴- حفظ تمامیت ارضی، امنیت ملی و استقرار کشور.

پدافند غیر عامل در نهضت عاشورا

مقدمه

صحنه های دفاع مظلومانه حضرت امام حسین (ع) و یارانش در کربلا دارای ابعاد و ارزش های متنوعی است که با بررسی هر یک از این ارزش ها بایب جدیدی از معرفت نسبت به آن بزرگوار و اصولاً رفتار عمیق ائمه اطهار (ع) گشوده می شود.

از جمله این ارزش ها شیوه مدیریت بحران نظامی تحمیل شده بر ابا عبدالله الحسین (ع) و یاران اوست. مدیریت بحران ابعاد گسترده ای را شامل می شود که بعد نظامی و دفاعی تنها گوشه ای از این ابعاد است و بخشی از شیوه های نظامی آن حضرت مجموعه ای از تمهیدات قبل از آغاز نبرد نابرابر عاشورا یا "پدافند غیر عامل" است.

رحمت و درود خدا بر چنین مدیری که در شرایط بسیار سخت تحمیل شده از طرف قدرت نظامی وقت "دکترین برتری خون بر قدرت نظامی" را طراحی و به خوبی اجرا کرد. در چنین شرایطی آن حضرت و همراهان جملگی می دانستند که فردا در این مقابله نظامی نابرابر شکست خواهند خورد؛ ولی با همتی کامل و عزمی راسخ در همان محدودیت زمانی یک شب تمامی تمهیدات غیر عامل را در حد ممکن به اجرا در آوردند.

بر اساس آنچه به اختصار به آن اشاره شده مهمترین اقدامات پدافند غیر عامل نیز عبارتند از:

- ۱- مکان یابی ۲- استتار ۳- اختفاء ۴- پوشش ۵- فریب ۶- تفرقه
- ۷- پراکندگی ۸- اختلال ۹- استحکامات ۱۰- ایجاد موانع
- ۱۱- ایجاد سازه های امن ۱۲- اعلام خطر

مدیریت استراتژیک امام حسین (ع) از مدینه تا کربلا

کاروان امام حسین (ع) در طول مسیر مکه به کربلا بیش از ۲۰ منزل را پشت سر گذاشتند که شرح وقایع آن نیازمند فرصت مجزایی است. اما در همین مسیر پرمخاطره نیز نحوه مدیریت استراتژیک امام حسین (ع) در شرایط آنروز بسیار مهم و سرنوشت ساز بود که سرفصل آن عبارت است از: دستور به همراهی ۳۰ نفر از جوانان مسلح و نیرومند با ایشان تا دارالاماره مدینه (مدیریت دفاعی)

حرکت امام از مدینه به سمت مکه به صورت کاملاً ناگهانی و بدون اطلاع رسانی قبلی به اهل مدینه (مدیریت تحول)

انتخاب مکه به عنوان اولین مقصد از سفر به علت توجه ویژه مردم به آن شهر (مدیریت مکان)

توقف در مکه حدود ۱۲۵ روز و خارج شدن از آن شهر پیش از عید قربان (۸ ذی الحجه) در روز و هنگام انجام مناسک حج (مدیریت زمان)

از وسط جمعیت رفتن، سواره رفتن به منظور ایجاد جلب توجه و با کاروان حرکت کردن و خارج شدن (مدیریت عملکرد)

سخنرانی های متعدد به منظور روشنگری، انتخاب جملات کوتاه و پرمضمون و تاثیر گذار (مدیریت رفتار)

دریافت ۱۲۰۰۰ نامه از کوفیان و فرستادن سفیر توسط آن حضرت به شهر کوفه و سایر نقاط در جهت تحقیق و صحت دعوت نامه ها (مدیریت اطلاعات)

گزینش یاران و جذب همراهان در طول مسیر تا کربلا (مدیریت منابع انسانی)

همراهی پیام رسانانی ماهر از زن و مرد (همچون حضرت زینب (س) و امام سجاد (ع)). (مدیریت اطلاع رسانی)

بکارگیری اصول پدافند غیر عامل در نبرد عاشورا

همانطوری که اشاره شد پدافند غیر عامل علم به کارگیری عوامل محیطی و مجموعه اقدامات ساخته دست بشر در خدمت دفاع است.

لذا با مدیریت نظامی و فرماندهی امام حسین (ع) که جنگهای متعددی را در رکاب پدر و برادر بزرگوارشان تجربه کرده بودند، مجموعه اقداماتی قبل از نبرد نابرابر

عاشورا و حین آن بکار گرفته شد که اگرچه به ظاهر پیروزی لشکر حسینی را در پی نداشت اما، بدون شک در راستای "دکترین برتری خون بر قدرت نظامی" طراحی و اجرا شد که بسیاری از این اقدامات منطبق بر الگوهای کلاسیک پدافند غیر عامل است.

نکته حائز اهمیت در این میان بکارگیری بخش اعظم این اقدامات از سوی ابا عبدالله حسین (ع) و یاران باوفایشان در فاصله یک شب تا صبح روز عاشورا است.

نمایی از صحنه نبرد عاشورا

مکان یابی: یکی از اقدامات اساسی و عمده پدافند غیر عامل، جانمایی و انتخاب محل مناسب برای تأسیسات و استقرار نیروها می باشد. بنابراین امام حسین (ع) در مکان یابی باتوجه به موقعیت دشت کربلا و نکته جنگی پدر بزرگوارشان حضرت علی (ع) که می فرمودند: "در روبرو شدن با دشمن به نحوی مستقر شو که بلندی از آن تو باشد، هوا بر حالت تو بوزد، خورشید تو را آسیب نرساند" به موارد زیر توجه داشتند:

- ۱- عوارض زمین نظیر پستی زمین، تپه ها، ماهورها و ... ۲- جهت گیری جغرافیایی ۳- نزدیکی به منابع آبی نظیر: نهر علقمه و رود فرات ۴- منطقه نخلستانی ۵- جهت وزش باد ۶- و ...

موانع: بهره گیری از موانع طبیعی و مصنوعی برای جلوگیری از حملات و عبور دشمن و کند نمودن نفوذ و سرعت پیشروی نیروهای دشمن. بنابراین امام حسین (ع) در ایجاد موانع باتوجه به موقعیت دشت کربلا به موارد زیر توجه داشتند: ۱- موانع رود فرات ۲- موانع تل یا تپه ها ۳- موانع خندق ۴- موانع اشغالی ۵- موانع حائز یا خاکریز

مانع خیمه ها: در اردوگاه حسینی حدود ۶۰ خیمه اهل بیت و اصحاب وجود داشت که به تدبیر امام حسین (ع) در شب قبل از عاشورا چینش آنها را تغییر داد و فاصله آنها نزدیکتر (حدود ۲ متر) شد و طناب های خیمه ها را از میان یکدیگر عبور دادند که به عنوان مانعی مؤثر برای حرکت نیروهای دشمن بود.

استحکامات: استحکامات به معنای امری به عواملی که در برابر تجهیزات تخریبی دشمن دارای مقاومت نسبی باشد اطلاق می شود. بنابراین امام حسین (ع) در ایجاد استحکامات باتوجه به موقعیت دشت کربلا به موارد زیر توجه داشتند:

استحکامات خیمه ها: لایه های پارچه ای خیمه ها در کاهش خطرات مربوط به نیزه و تیر و شمشیر مؤثر است و بر این اساس مجموعه خیمه ها را نوعی استحکامات در برابر تیرهای کمانداران قرار دادند.

پوشش: پوشش، پنهان سازی و حفاظت تأسیسات و نیروی انسانی و... در برابر دید و تیر دشمن می باشد.

۱- پوشش شب: مهمترین عاملی که امام حسین (ع) از آن به عنوان پوشش بهره بردند تاریکی شب قبل از روز عاشورا بود که آرایش خیمه گاه تغییر کرد و طی اتمام حجت امام (ع) با یاران، برخی افراد در تاریکی شب از اردوگاه حسینی رفتند و از فیض شهادت محروم شدند.

امروز اهمیت پدافند غیر عامل قاعدتا برای مسئولین بایستی شناخته شده باشد اهتمام شما کار را پیش می برد.

فرماندهی معظم کل قوا

ماهنامه ستاره نور - ویژه نامه هفته پدافند غیر عامل - آبان ماه ۹۴ - صفحه سوم

ویژه نامه پدافند غیر عامل

یکی از امور فطری در انسان، واکنش دفاع است. انسان به طور طبیعی و فطری در برابر هر متجاوز واکنش نشان می دهد. اما دامنه دفاع اختصاص به حوزه فردی ندارد و در حوزه عمل اجتماعی نیز این مقوله مطرح می شود. در جهان امروز برای حفظ تمامیت ارضی و هویت اسلامی- ایرانی کشور در قبال انواع تهاجم های گوناگون از قبیل فرهنگی، نظامی و ... نیازمند روش های نوین برای پیشگیری و دفاع هستیم. حال هر گاه سخن از دفاع به میان می آید در وهله اول دفاع نظامی مد نظر قرار می گیرد، در صورتی که روش های صلح آمیزی نیز برای دفاع وجود دارد که در بسیاری مواقع از دفاع نظامی کارآمدتر می باشند.

در این نوشتار این امر مورد تاکید قرار گیرد که در جهان امروزی و مخصوصا در سالهای اخیر تنها دفاع نظامی کارساز نمی باشد، بلکه دفاع فرهنگی نیز برای حفظ ارزشهای یک ملت و تداوم آنها امری اجتناب ناپذیر است.

مقدمه

ایران، پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به دلیل موقعیت حساس جغرافیایی و استراتژیکی، با خطرات جدی و تهاجمات نظامی و فرهنگی از سوی دولتهای استعمار گر مواجه بوده و از این لحاظ، همواره دفاع و تامین امنیت ملی، موضوعی حائز اهمیت در نظر گرفته شده است. دفاع از یک سرزمین هم از بعد نظامی و هم از بعد فرهنگی لازم و ملزوم یکدیگرند تا نه تنها مرزهای کشور از هم گسیخته نشوند بلکه اتحاد و همبستگی ملت نیز پایدار ماند. زیرا که این اتحاد و یکرنگی است که زمینه ساز دفاع ملی که والاترین نوع دفاع است می گردد را فراهم می آورد.

ارائه راهکارهای پیشنهادی برای دفاع ملی

انقلاب اسلامی که یک انقلاب فرهنگی است، که از ابتدا همواره مورد تهاجمات و تهدیدهای مختلف واقع شده است. این تهدیدها به ویژه پس از پایان جنگ تحمیلی روند فزایندهای به خود گرفته است. همچنین شواهد گویای این مهم است که انقلاب اسلامی در دهه آینده و به ویژه با ظهور نسلهای جدید، با چالشهای فکری- فرهنگی جدیتری مواجه خواهد بود که این وضعیت صرفنظر از تأثیر پروسه ارتباطات و اطلاعات جهانی بر آن، عمدتا با مقاصد شیطنت آمیز، از سوی شبکه های مخالف خارجی و داخلی طرح ریزی گردیده است. بنابراین باید به دنبال طرحی بود که منابع و امکانات مادی و معنوی کشور را به منظور حفظ، حراست و ترویج منافع ملی ایران اسلامی، بسیج و سازماندهی کند، تا با استفاده از آن طرح از مملکت و انقلابمان دفاع کنیم.

۱ - عنایت عمیق و توجه همه جانبه به رهنمودهای مقام معظم رهبری

این توصیه یک توصیه اخلاقی و دینی نیست. واقعیت این است که اقدامات، رهنمودها و تذکرات معظم له نشان میدهد که ایشان، بر تمامی دردها و معضلات برشمرده اشراف

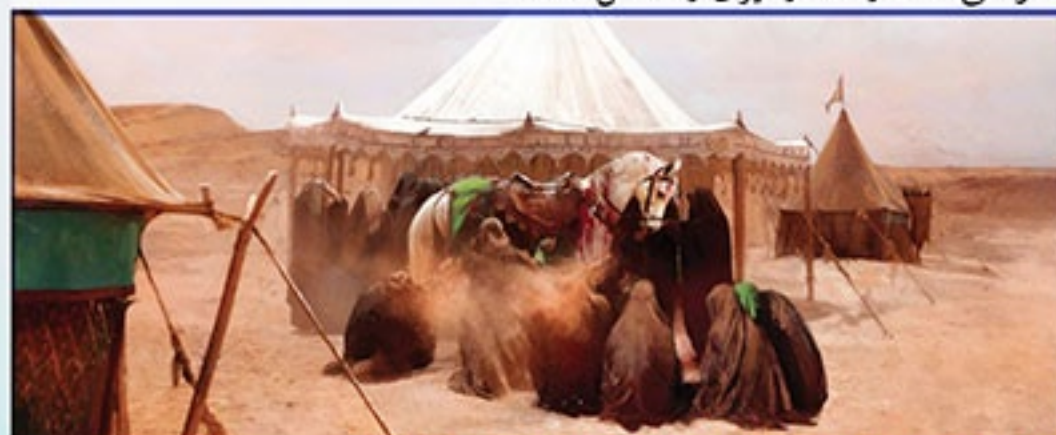
۲- پوشش خیمه ها: در روز عاشورا چپش جدید خیمه ها؛ اصحاب امام حسین (ع) را از پشت سر در برابر دید و تیر دشمن پوشش می داد.

۳- پوشش دود آتش: دود حاصل از آتش زدن هیزم درون خندق در روز عاشورا اردوگاه حسینی را در برابر دشمن پوشش می داد.

استتار و اختفاء: اختفاء، حفاظت در برابر دید دشمن را تامین می نماید و استتار امکان کشف یا شناسایی نیروهای، تجهیزات و تاسیسات و فعالیتها را تقلیل می دهد. بنابراین امام حسین (ع) در استتار و اختفاء نیروها و تجهیزات به موارد زیر توجه داشتند: ۱- عوارض زمین نظیر: تپه ها، ماهورها و ... ۲- چپش خیمه ها ۳- دود حاصل از آتش هیزم های درون خندق

راههای مواصلاتی (مسیر دفاعی): انواع راه های ارتباطی (دسترسی) موجود در شرایط بحران از جمله موضوعات پدافند غیر عامل محسوب می شوند. بنابراین امام حسین (ع) در حفظ مسیرهای مواصلاتی دفاعی به موارد زیر توجه داشتند:

در کربلا طرح حلقوی خیمه ها به وسیله یک مسیر دسترسی با عرض کم و قابل کنترل محوطه باز اطراف خیمه ها را از میان حلقه دوم یعنی خندق عبور می داد و به محوطه میانی خیمه گاه مرتبط می ساخت. این مسیر دستیابی و محدودیت عرضی آن که به وسیله حلقه خندق و خیمه ها شکل می گرفت؛ در واقع موجب محدودیت جناح یا زاویه درگیری می شد. بدین ترتیب مواجهه و رویارویی آبی و امکان غافلگیر کردن دشمن تا حد قابل توجهی سلب می شد. در این صورت دشمن مجبور می شد عامل طولانی شدن زمان درگیری را تحمل کند.

نتیجه تمهیدات پدافند غیر عامل در نبرد عاشورا

پس از نزدیک شدن دو لشکر از صبح روز عاشورا تا مدتی حدود یک سوم روز، تعدادی از یاران امام حسین (ع) به لشکر دشمن نزدیک شدند و بیانات مبسوطی را در اتمام حجت و ممانعت از درگیری نظامی بیان داشتند، ولی عاقبت ابن سعد دستور یورش همه جانبه را صادر کرد و نزد خود می پنداشت در این مرحله از تهاجم عمومی کار نبرد یکسره خواهد شد؛ اما عملکرد شیوه های پدافند غیر عامل گام به گام تأثیر خود را در صحنه های نبرد نمایان می ساخت و مهاجمان مجبور به انفعال و تغییر روش می شدند.

محدودیت جناح در اردوگاه امام (ع) که به وسیله خندق آتش و تل خاکی اطراف و چیدمان دیوار گونه خیمه ها اجرا شده بود؛ مانع توفیق در یورش عمومی شد. یورش عمومی بسیار متراکم و همه جانبه بود و حرکت افراد پیاده میان لشکر مهاجم که چندان اطلاعی از اوضاع خط مقدم لشکر نداشتند با انرژی زیاد به طرف جلو انجام شد که با حمله حساب شده کمانداران باب ورودی اردوگاه حسین (ع) مواجه شد و به عقب گردی آشفته رنگ باخت، به طوری که عده ای در این تراکم تلف شدند و ضربه روحی مؤثری بر تمامی لشکر کوفه وارد شد.

به ناچار پس از عقب نشینی ای که بر مهاجمان کوفی به رغم برتری نفرات، تحمیل شد پس از آن بود که زمینه برای ثبت وقایع و حماسه ایشار و شهادت روز عاشورا در تاریخ باز شد و امکان تماشا و تدقیق در صحنه رویارویی تمام باطل با همه رذالتش علیه تمامی حق با همه لطافتش برای تاریخ مهیا گردید.

مهدی علیخانی صدر / کارشناس ارشد پدافند غیر عامل

ویژه نامه پدافند غیر عامل

**پدافند غیر عامل مثل مصونیت سازی بدن انسان است،
از درون ما را مصون می کند، معنایش این است که ولو
دشمن تهاجمی هم بکند و زحمتی هم بکشد و ضرب و
زوری هم بزند، اثری نخواهد کرد.
مقام معظم رهبری (مدظله العالی)**

ماهنامه ستاره نور

صاحب امتیاز:

دانشگاه پیام نور استان کرمان

نشانی: کرمان، بلوار کوثر، نرسیده به کمربندی

تهیه و تنظیم ویژه نامه:

کمیته پدافند غیر عامل دانشگاه پیام نور استان کرمان

ماهنامه ستاره نور - ویژه نامه هفته پدافند غیر عامل - آبان ماه ۹۴ - صفحه چهارم

۵ - دفاع از منافع ملی در دنیای مجازی

ابداع روش های جدید و نو برای دفاع از منافع ملی ایران در فضای مجازی توسط ایرانیان نشان دهنده هوش سرشار آن ها و همگام شدن با فناوری های جدید در فضای سایبر است. این تحركات و جنبش ها کاملاً خودجوش است و عمومی شدن آن ها و استقبال

وسیع از این حرکت ها می تواند باعث ایجاد وحدت ملی در میان جوانان شود. اما نکته اینجاست که استفاده از این روش ها باید به درستی و با درک تمام جوانب و لوازم آن صورت گیرد و از شتاب زدگی یا ارائه اطلاعات نادرست خودداری شود. از جنبش هایی که اخیراً شروع شده می توان به ماجرای جمع آوری امضا علیه گوگل برای اصلاح نام خلیج فارس و حذف عبارت مجعول خلیج عربی از روی نقشه خلیج فارس در نرم افزار (GoogleEarth) اشاره کرد ماجرای بمب گوگلی خلیج فارس باعث شد.

پس با توجه به این مطالب اگر سیاست فناوری اطلاعات بر پایه منابع انسانی و زیرساخت قابل اعتماد بنا گردد، در واقع ابزارها و وسایل لازم برای ارزیابی، برنامه ریزی، مدیریت تغییرات توسعه و دستیابی به رشد پایدار و از همه مهمتر زمینه دفاع ملی را نیز در اختیار قرار میدهد.

۶ - اهداف ایدئولوژیک در سیاست خارجی و دفاع ملی

یکی از مفاهیم مورد اجماع نظری نزد دانشمندان و صاحب نظران سیاسی، اهداف «دیپلماسی» است. آنچه که مجموعه فعالیتها و سازوکارهای دیپلماتیک آن را تعقیب میکنند، تأمین منافع ملی و افزایش قدرت ملی با استفاده از پتانسیلهای فرامرزی و از طریق فن و هنر دیپلماتیک است. بحث هزینه و فایده نیز در این میان عنصر تعیین کننده است. یعنی سیاستمداران و دیپلمات های ماهر، متخصص و وطن دوست، بر اساس قاعده «هزینه و فایده» در یک مقطع زمانی از منابع ملی با اهداف شخصی هزینه میکنند تا در زمان مشخص دیگری ضمن تأمین هزینه های اولیه به سود و منفعت مشخص و معینی نیز دست یابند و منافع ملی کشورمان را تأمین کنند.

۷ - حفظ آرمان های اسلامی

قدم مهم و نهایی این است که وقتی میتوان نظامهای اصلاح شده بر اساس آرمانهای اسلام را اجرا نموده و از آن دفاع نمود که توده های وسیع مردمی آمادگی پذیرش آن را پیدا نمایند. در این مرحله باز خود اسلام است که باید یاری دهد خوشبختانه هم متون نظری اسلام و هم تجربه عملی آن در صدر اسلام نشان داده است که اگر «اقامه نماز» به مفهوم عمیق آن صورت پذیرد و مطابق تاکیدات خاص قرآن و پیامبر اکرم (ص) و ائمه اطهار جایگاه واقعی خود را پیدا کند و متأثر از اقامه نماز، مساجد احیاء شوند و در پی آن امر به معروف و نهی از منکر در متن روابط اجتماعی باز گردد و از حوزه مسائل شرعی فردی به مسائل شرعی اجتماعی و حکومتی سرایت پیدا کند، جامعه بطور فزاینده برای پذیرش نظامهای مبتنی بر آرمانهای اسلامی آماده میشود.

چرا که روشن می گردد چگونه

نماز داروی هر درد کهنه

و عمیق فردی و

اجتماعی است.

کامل دارند و بسیاری از ناشناخته های ما را می شناسند. برای مثال: در زمانی که همه نگران بحرانهای اقتصادی بودند، ایشان از حضور تهاجم فرهنگی خبر میدهند که این نشان دهنده آگاهی کامل ایشان بر اوضاع مملکت می باشد. علاوه بر ویژگی ذکر شده این عنایت سبب همبستگی ملی و همسو کردن اهداف می شود تا جامعه در یک جهت، برای حفظ و احیای ارزشها و پاسداری از آنها گام بردارد و جلوی نفاق و پراکندگی، که عامل اصلی فروپاشی یک نظام است گرفته شود.

۲ - دفاع از قانون اساسی، دفاع از تمامیت نظام

قانون اساسی هر نظام، خمیرمایه بنیادی ترین عملکردها و بنیادی ترین سندی است که محل اجماع شهروندان و منتخبین ایشان در راس هرم سیاسی است. دفاع از قانون اساسی به مثابه میثاق ملی و فصل الخطاب یک نظام سیاسی، یک وظیفه همگانی است، تا با دفاع از قانون در واقع از نظام و در راس آن از مملکت خود دفاع کرده باشند.

۳ - توجه خاص به دفاع نظامی

امنیت ملی یک کشور در درجه اول به معنای تأمین شرایطی است که کشور را از تعرض بیگانگان دور نگه دارد. دفاع نظامی به عنوان تأمین کننده امنیت و استقلال یک سرزمین امری واجب و تکلیفی عینی است که می بایست همگان بدان قیام کنند.

مهم ترین آثاری که قرآن برای دفاع نظامی بر شمرده شده است حفظ جامعه از فساد و تباهی است؛ زیرا هر متجاوز می کوشد تا جان دیگری را بستاند و یا بر او حکومت کرده و چیره شود؛ در حالی که از چنین حقی برخوردار نیست و شمشیر و قدرت مجوزی بر ولایت نمی باشد.

تأمین آزادی عقیده از دیگر دستاوردهای دفاع نظامی در برابر متجاوزان است، زیرا متجاوزان می کوشند تا عقاید و فرهنگ های خویش را بر جامعه به زور شمشیر و سرنیزه تحمیل نمایند این گونه است که قرآن دفاع مشروع را عاملی مهم برای حفظ عقیده و تأمین آزادی های عقیدتی برمی شمارد.

۴ - تعادل هویت قومی و هویت ملی

یکی از وظایف دولت شناسایی و تحلیل بررسی عوامل موجود در ایجاد بحران و همچنین یافتن شیوه ها و راههای مناسب برای کنترل و مهار آنها می باشد، از جمله بحران هایی که نقش تعیین کننده در سرنوشت یک کشور دارد، بروز حساسیت های قومی می باشد.

اصولاً کشورهایی که از وسعت ارضی قابل توجهی برخوردارند و یا دارای تنوع قومی و نژادی می باشند خصوصاً اینکه اختلافات زبانی، فرهنگی، مذهبی نیز بدان اضافه شود در معرض تهدید جنبش های خود مختار و تجزیه طلب می باشند که باعث مختل شدن امر دفاع ملی می گردد.

